Contributed by SAP-Web
woensdag, 18 september 2002 - Last Updated dinsdag, 18 januari 2011

Op maandag 26 augustus schorste de Spaanse onderzoeksrechter Baltasar Garzon de Baskische politieke partij Batasuna voor drie jaar. In het Spaans parlement werd eveneens op 26 augustus een motie goedgekeurd waarin het Hooggerechtshof gevraagd wordt om Batasuna helemaal te verbieden. 295 van de 334 aanwezige parlementsleden stemden voor het verbod. Spanje één tegen het ETA-terrorisme? Een stap voorwaarts naar vrede? Vergeet het maar.

Vooreerst moet de quasi unanieme stemming in het parlement sterk genuanceerd worden. De (zeer) rechtse regeringspartij Partido Popular en de grootste oppositiepartij, de sociaal-democratische PSOE, leverden het leeuwenaandeel van de stemmen zoals ze het leeuwenaandeel van de zetels in het parlement bezetten. Beide partijen wisselden elkaar de afgelopen decennia af aan de macht in éénpartijregeringen. Inzake ‘terrorismebestrijding’ houden ze er dezelfde politiek op neer. De PSOE ging daarbij in haar tijd het boekje te buiten en tal van kopstukken werden voor het voeren van die ‘vuile oorlog’ tot gevangenisstraffen veroordeeld.

Maar van de 12 in het parlement vertegenwoordigde formaties waren er acht die zich onthielden of tegenstemden in de Batasuna-kwestie. Dat geldt nog meer voor de Baskische partijen én voor de Baskische gewestregering (de regering van de ‘Autonome Baskische gemeenschap’) die het verbod helemaal als een contraproductieve stap beschouwen. Het is maar een eerste maar veelzeggend punt: goed doen voor de Basken, tegen de Baskische vertegenwoordigers in, zo luidt het credo van Madrid.

Ten tweede: de ‘wet op de politieke partijen’ waarmee dit verbod geregeld wordt is zeer betwistbaar. Alle partijen die « actief of stilzwijgend het terrorisme ondersteunen » kunnen voortaan verboden worden. Amnesty International nam deze wet al op de korrel. Het is een wet à la George Bush Junior : « Wie niet met ons is, is tegen ons ». Niet weinig progressieve commentatoren vinden de wet een « terugkeer naar het Franco-tijdperk ».
Maar meer ten gronde is er de kwestie dat je geen enkel sociaal of politiek probleem oplost door een politieke organisatie buiten de wet te stellen. Of denkt u dat Vlaanderen geen racisme en geen racisten meer zou kennen van zodra men het Vlaams Blok verbiedt? Personaliteiten van over heel de wereld herinnerden er onlangs de Spaanse regering nog aan, maar die had er uiteraard geen oren naar. « (.) We waarschuwen ervoor dat de geschiedenis onomstotelijk aantoont dat geen enkele morele, sociale of politieke kwestie ooit opgelost werd door een gegeven politieke ideologie buiten de wet te stellen. Telkens dit gebeurde gaf dit aanleiding tot oorlogen waar nooit een eind aan kwam of perioden van ‘pacificatie’ die slechts een parodie van vrede en democratie waren ».

Batasuna is geen klein splintergroepje. Als het klopt dat Batasuna louter « de politieke arm of vitrine is van ETA » dan heeft Aznar een probleem dat groter is dan hij zich kan voorstellen. Want Batasuna is een partij met een massa-aanhang. Bij de laatste verkiezingen behaalde Batasuna in Baskenland - ‘t is te zeggen: de drie Spaans-Baskische provincies - 10 procent van de stemmen. Daarmee is ze de vierde grootste partij van Baskenland. In Baskenland én in het nabijgelegen Navarra telt Batasuna 62 burgemeesters, honderden schepenen en gemeenteraadsleden, tientallen regionale parlementairen. Het is een partij die vertakt is in alle sociale bewegingen. En dan moet gezegd dat deze partij - of wat er van over blijft - vele kansen heeft gemist, veel van zijn pluimen verloren heeft (ZIE KADER).

Zich kanten tegen het verbod op Batasuna, wil niet zeggen dat men het met de lijn van die partij eens is. Laat staan dat men het met de gewelddadige, militaristische ETA-lijn zou eens zijn die al vele onschuldige mensenlevens heeft gekost. Alleen Aznar en C° willen het onderscheid niet zien.

De regering-Aznar mikt met deze maatregel verder op de confrontatiestrategie. Zij wil geen vrede in Baskenland. Zij wil de definitieve onderwerping. Na ETA, na Batasuna, zal ze doorgaan tegen de Baskische meerderheidspartij PNV. Spanje heeft een probleem met Baskenland en Baskenland heeft een probleem met het centrale Spaanse gezag dat er geen legitimiteit heeft. De huidige Spaanse grondwet - na de dictatuur goedgekeurd - kon in de ogen van de Basken op weinig enthousiasme rekenen : 50 procent van de Basken onthielden zich en nog eens 20 procent stemde vierkant tegen. Het probleem is dat Spanje de Basken geen recht op zelfbeschikking gunt. Dat betekent niet dat

Baskenland zich per definitie onafhankelijk moet verklaren. Wel dat de Basken het recht hebbenom zelf over hun lot te beschikken. Dààr gaat de discussie nu al decennia over.

Inmiddels worden partijlokalen gesloten en het vermogen van de partij bevroren. De partij mag geen vergaderingen houden en geen publieke manifestaties organiseren. Maar zittende vertegenwoordigers van de partij mogen wel blijven functioneren. Wees er maar zeker van: er zulen vergaderingen en betogingen zijn, er zal actie zijn. En helaas, de ETA-aanslagen zullen er niet door verminderen. Het tegendeel valt te vrezen.

Maar dat komt Aznar eigenlijk goed uit. Zolang er aanslagen zijn, kan hij de druk opvoeren om iedereen in naam van ‘terrorismebestrijding’ achter zijn beleid te zetten en kan hij al zijn tegenstanders criminaliseren. Aznar, Sharon, Bush... ze lijken wel wat op elkaar.Van Herri

Batasuna naar Batasuna

Op 20 oktober 1978 wordt in Navarra Herri Batasuna boven de doopvont gehouden met het oog op de verkiezingen van het jaar daarop. Vier kleinere linkse politieke partijen en tal van verenigingen en comités liggen aan de basis van HB. Van bij het begin kent HB problemen om zich wettelijk te laten erkennen en te mogen deelnemen aan de verkiezingen. Een jarenlange proceduresslag begint. Op 1 december 1997 worden alle leden van het Nationaal Bureau van HB veroordeeld tot 7,5 jaar cel en een boete van 1 miljoen pesetas. Toen al luidde de aanklacht: samenwerking met gewapende bende. In februari 1996 had rechter Baltasar Garzon beslag laten leggen op een video die door ETA gemaakt en door HB verspreid werd. In die video doen drie gemaskerde etarras hun ‘Democratisch Alternatief’ uit de doeken.

Op 15 juli 1998 beveelt Garzon de sluiting van het Baskisch dagblad Egin, dat volgens hem ook al ‘een instrument’ in handen van ETA zou zijn. Op 3 september 1998 vormt HB zich om tot Euskal Herritarrok. In feite gaat het om een politieke herschikking: tal van personaliteiten, bewegingen, comités vormen samen met HB Euskal Herritarrok dat tijdens de verkiezingen voor het Baskische parlement in oktober 14 zetels in de wacht sleept (224.000 stemmen). Het klimaat is gunstig: het eenzijdig staakt-het-vuren dat door ETA aangekondigd werd en de nieuwe politieke situatie die zich in Baskenland opent door de samenwerking van alle Baskische partijen en sociale organisaties in de richting van zelfbeschikking. De ene na de andere radicale organisatie worden verboden.

Aznar komt het eenzijdig staakt-het-vuren van ETA op geen enkele manier tegemoet. Integendeel, hij laat in Frankrijk een aantal leiders arresteren. Binnen ETA ontstaat opnieuw discussie over de te volgen koers. Op 23 juni 2001 nadat in ETA de hardliners het weer gehaald hebben, wordt in Pamplona HB tot Batasuna herdoopt. Stuwende krachten zijn de jongere generatie van de kale borroka (straatgevechten) afkomstig uit de jongerenorganisatie Jarrai. De oude HB-garde moet wijken, een hardere lijn, kritieklozer ten opzichte van ETA, wordt in de praktijk gebracht.